

KOOLITUSVIDEO JUHEND ZERO WASTE SAADIKUTELE

Selles [koolitusvideos](#) (7 minutit) on näitlikustatud kuidas Zero Waste saadik võiks vestelda kohaliku omavalitsuse ametniku või tegelikult mistahes sidusrühmaga. Seda saab kasutada koolitusmaterjalina, kuidas tekitada sidusrühmades huvi jäätmeteta majandamise vastu.

Tegelikult on kohtumised muidugi pikemad ning eri teemade arutamiseks võiks jätta rohkem aega, samuti saab neid sügavamalt lahata; selles videos tahtsime lihtsalt näidata, milles seisneb tõhusa jäätmeteta majandamise teemalise kommunikatsiooni olemus.

Näidisharjutus, kuidas seda videot koolitussessioonil kasutada.

1. Anna õppijatele ülesanne:

Sa tahad, et sinu kohalik omavalitsus rakendaks mõningaid jäätmeteta majandamise poliitikameetmeid, alustades jäätmete ukse-eest-veoga. Sa tead, et neil on praegu ainult avalikud kogumispunktid, kuhu inimesed toovad oma liigiti kogutud jäätmed. Leppisid kokku kohtumise abilinnapeaga, lubades, et sinu ideed aitavad linnal kulusid kokku hoida. Kuidas võiksid talle läheneda, et ta sinu ideid kaaluks?

Võimalik lisaelement: kui abilinnapea kabinetti astud, siis näed, et sekretär toob kohvi ühekorratopsides.

Seda ülesannet on võimalik teha mitmel moel:

- A.** Õppijad teevad paarides rollimängu: üks on aselinnapea, teine saadik.
- B.** Õppijad lihtsalt arutavad paarides, milline oleks nende lähenemine.
- C.** Individuaalne töö, mille käigus panevad õppijad oma mõtted kirja; sellele järgneb arutelu väiksemates rühmades või ühes suures rühmas.

2. Pärast ülesannet vaatavad õppijad videot. Sellele järgneb arutelu, mida võib suunata järgmiste küsimustega:

- Mida sa videos märkasid?
- Mida saadik videos teisiti tegi, kui sina oleksid teinud? Mis võib selle põhjus olla? Mis tegelikult paremini toimiks?
- Mida hästi tehti? Mida oleks võinud paremini teha?
- Milliseid suhtlemise põhimõtteid siin nägime?
- Mida võiks saadik pärast kohtumist edasi teha?

Mõnda osa videost võib korduvalt vaadata või siis video teatud hetkel pausile panna, näiteks siis, kui näidatakse prügikaste lohakalt kogutud jäätmetega.

Ekspertpõhjendust lähenemise kohta, mida saadik videos kasutab, võib õppijatega jagada harjutuse lõpus:

- Saadik ei hakka esimese asjana rääkima laual olevatest ühekorratopsidest, kuna see juhiks tõenäoliselt tähelepanu kõrvale suuremalt plaanilt, mida ta tahtis tutvustada. Ta ei hakka ka aselinnapead selles süüdistama, et kontoris ühekorratopse kasutatakse. Süüdistamine mõjub kontrollivalt (läbi süütunde tekitamise) ja see suruks alla aselinnapea autonoomiatunde, mis omakorda vähendaks tema soovi saadikut tegelikult kuulata.
- Saadik ei hakka kohe ettepanekuid tegema; ta küsib aselinnapealt, mida too ise olukorrast arvab (ehkki saadik ise teab juba üht-teist ja tal on oma arvamus) ja näitab üles siirast huvi selle suhtes, milline on olukord aselinnapea vaatenurgast. Saadik kuulab vastuseid rahulikult, hinnanguid andmata, vaid pigem toetava hoiakuga, ehitades dialoogi üles aselinnapea mõtetele ja toetades nii tema vajadust autonoomia ja seotuse järele.
- Saadik küsib peamiselt küsimusi, püüdes panna aselinnapead ise vastuseid leidma – kui aselinnapea ise teadmised konstrueerib, toetab see tema vajadust autonoomia järele.
- Saadik küsib ka selliseid küsimusi, mis nõuavad põhjalikumast vastust kui lihtsalt jah või ei, andes nii aselinnapeale võimaluse asja lähemalt selgitada ja oma mõtteid avada.
- Hetkedel, mil aselinnapea tundub pisut segaduses, ilmselt seetõttu, et keegi teine ega tema ise pole neid küsimusi temalt varem küsinud, ja viivitab vastusega, on saadik kannatlik ega kiirusta oma teadmistega appi tulema – ka see aitab aselinnapeal ise aktiivselt asja üle järele mõelda.
- Saadik hakkab oma ideesid tutvustama alles pärast mitme küsimuse küsimist, tuues ka näiteid selle kohta, mida saaks linnas ära teha. Pakkudes aselinnapeale erinevaid võimalusi koostööd teha, toetab saadik tema vajadust kompetentsuse järele.
- Saadik ei räägi jäätmeteta majandamise definitsioonist, vaid jagab näiteid selle kohta, mida see jäätmeteta majandava linna jaoks praktikas tähendab. Ta keskendub linnavalitsuste tehtud otsustele, näidates, milline see teekond välja on näinud ning andes mõista, et ka need linnad olid kunagi samasuguses olukorras nagu see linn praegu.
- Kohtumise lõpus ei teata saadik, et ühekorratopsid on halvad, vaid küsib, miks neid kasutatakse (esitades nii küsimuse, mitte vastuse, ja andes aselinnapeale võimaluse ise vastus leida), ning teeb lihtsalt ettepaneku järgmisel korral parematest variantidest rääkida.

Kas panid veel midagi tähele?

Selleks, et hoida video lühike, käib seal arutelu pisut kiiremini kui tegelikult. Mõtles, millisel hetkel ja kuidas võiks saadik ülaltoodud põhimõtteid silmas pidades pärisolukorras teistmoodi käituda kui videos?